

ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಹುಡುಕಾಟ

ಸಂಗಪ್ಪ ತೌಡಿ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಲಬುರಗಿ
ಕಡಗಂಚಿ-585367
ಮೊ:9964553173

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆರವರ ಸ್ಥಾನವು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದ ಅಪರೂಪ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಭಾವಲೋಕದ ರಸಯಾತ್ರೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಕವಿ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಲೋಕದ ಗಾರುಡಿಗ ತಮ್ಮ ಕವನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಣ್ಮರಿಸಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಸಹೃದಯರನ್ನು ವಾಚನದ ಮೋಡಿಗೇ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇಂದ್ರೆ ಎಂದಾಗ ಮೊದಲಿಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ರಾಗದ ಸಂಯೋಜನೆ ಇವು ಓದುಗರನ್ನು ಮತ್ತು ಕೇಳುಗರನ್ನು ಆನಂದವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿನ ತೊಳಲಾಟಗಳನ್ನು, ಸಂಸಾರದ ಸಾಮರಸ್ಯಗಳನ್ನು, ನಿಸರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಭಾವಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕವಿತೆಯ ಮೂಲಕವೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಜನರ ಜನಪದದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸುವರು.

ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅದರ ಅನನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳಿತು. ಜನಪದ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಬರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಜನಪದ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಭಾಷೆ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ರೀತಿ-ರಿವಾಜು, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ ಅಡುಗೆ ಪದ್ಧತಿ ನಂಬಿಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮುಂತಾದ ಸಂಧರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ತನವು ನಮ್ಮದೇ ಮಣ್ಣಿನ ಅನೇಕ ತುಣುಕುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯ ಒಂದೊಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಿದಾಗ ಜನಪದದ ಪ್ರಭಾವ ಪರಿಣಾಮ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯತೆ, ಸತ್ವವನ್ನು

ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮ ಕುಟುಂಬ, ಸರಸ, ವಿರಸ, ವಿಷಮತೆಗಳ ಸಮರಸವನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬದುಕು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ, ವೈಚಾರಿಕತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇಂದ್ರೆಗೆ ಈ ನೆಲದ ಜನಪದ ಜೀವನದ ಸೊಗಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿ ಇತ್ತು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನೆಲ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ವಿಭಿನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆ. ಜನಪದ ಗಾರುಡಿಗರೆಂದೇ ಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತವರು, ಜಾನಪದ ನೆಲಮೂಲ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಜೀವಾಳವಾಗಿದೆ. ಜನಪದವೇ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಧಾನ ಹೊರ ಮತ್ತು ಒಳ ಆವರಣದ ನೆಲೆಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕವಿತೆಗಳು ಆಡು ಮಾತಿನ ಲಯ, ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತು, ಪ್ರತಿಮೆ, ಪಡೆನುಡಿ, ಗಾದೆ, ಧ್ವನಿ, ಶಕ್ತಿ, ಭಾಷೆ, ಛಂದಸ್ಸು ಲಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜನಪದರಿಂದಲೇ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

“ಇರಲಿ ನೀರು ಕಪ್ಪೆ ಕೆಸರು ಸಾಕು ಇರಲು ತಾವರೇ (ಗಂಗಾವತರಣ)” ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ದಿನನಿತ್ಯವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ನಾಣ್ಣುಡಿಯಂತೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗಾದೆ ಮತ್ತು ಒಗಟಿನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ನಾಣ್ಣುಡಿಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ನಾವು ಅರಿಯಬಹುದು. ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಲೋಕವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಜನಪದವು ಹಿಂದಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇದು ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು, ಇದರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕೃತಿಯಾದ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ “ದೇಸಿ” ಎನ್ನುವುದು ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಚಿತ್ತಾಣ ಮತ್ತು ಬೆದಂಡೆ ಕಾವ್ಯ ಗಬ್ಬಗಳು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದು ನಾವೆಲ್ಲರು ಈಗಾಗಲೇ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರ ಚಳುವಳಿ ಜನಪದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲು ದುಡಿದರು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧನವಾಗಿ ಜನಪದದ ಬೇರು ಅವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತು ವಿರೋಧಾಭಾಸವೆಂದು ತೋರಬಹುದು ಕಾಲ ದೇಶಗಳ ಹಂಗನ್ನು ತೊರೆದು ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಹೊಸ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಇವರು ವಚನಗಳು ಬರೆದು ಸಮಾಜದ ರಚನೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿಜಾತ ಪರಂಪರೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಜಾನಪದೀಯ ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿದರು.

ಜನಪದದ ಕುರಿತು ಮರಾಠಿಯ ಚಿಂತಕ ಬಾಲಚಂದ್ರ ನೇಮಾಡೆರವರು ಪರರ ಆಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಅಥವಾ ತನ್ನತನದ ಶೋಧದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಜನಪದ ಪರರ ಆಕ್ರಮಣ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ದೇಶೀಯತೆ ಇಂತಹ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದದ್ದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವತಂತ್ರ ಪೂರ್ವದ ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಆಕ್ರಮಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ವಿರುದ್ಧ ನಮ್ಮತನದ ನಮ್ಮದೇ ಮಣ್ಣಿನ ಕುರಿತು ಅನೇಕರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿರವರ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ದೇಶದ ತುಂಬ ಕೈಗೊಂಡು ನೆಲಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಭಾರತೀಯರು ದಿನನಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಗಾಂಧೀಜಿರವರ ಈ ವಿಚಾರ ಜನಪದ ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಇವರ ಶ್ರಮವಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿರವರು ನೋಡುವ ಸಮಾಜವೆಂದರೆ ಅದು ಹಳ್ಳಿಯ ದೇಶೀಯತೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪಟ್ಟವರು ಇದರಿಂದಲ್ಲೇ ಭಾರತವನ್ನು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಗ್ರಾಮಗಳು ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವರು.

ಬೇಂದ್ರೆರವರು ಜನಪದವನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವರು ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾವಗೀತೆ ಪ್ರಕಾರವೇ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದೆ ಸೌಂದರ್ಯವೆಂದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಾರಾಧನೆ ಎಂದರೆ ನಿಸರ್ಗಾರಾಧನೆ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾವ್ಯಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಹಸಿರಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳ ಹಕ್ಕಿ ಹಸಿರು ಹೊನಲು ನೆಲ ಬಾನು ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗದ ರಮಣೀಯತೆ ಮನಕ್ಕೆ ಆಹ್ಲಾದವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಬಾಳ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ ಬೆಳಗು ಕವನದಲ್ಲಿ ಕವಿ ವರ್ಣಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಬೆಳಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲ ಬದುಕಿನ ಅನಂತ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಬಯಲು.

“ಅರಿಯದು ಅಳವು ತಿಳಿಯದು ಮನವು ಕಾಣದೋ ಬಣ್ಣಾ
ಶಾಂತಿರಸವೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾ
ಮೈದೋರಿತಣ್ಣಾ
ಇದು ಬರಿ ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣಾ”

ಬೆಳಗು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಕೃತಿ ಕುರಿತು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮಂದೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲಕ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂತರಂಗದ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ

ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ದೇಶೀ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭಾವಗಳ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ನಮಗೆ ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು ಸಂಬಂಧಗಳು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬಾಂಧವ್ಯ ಇನ್ನಿತರ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯತೆಯಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ.

ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಹಸಿರಿನ ಸಿರಿಯ ಕುರಿತು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ಪರಿ ತುಂಬ ಮನಮೋಹಕವಾಗಿದೆ. ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಮರಗಳು ಚಿಗುರಿ ಹಸಿರಿನ ಶ್ಯಾಲು ಹೊದಿಸಿದಂತೆ ಶೃಂಗಾರಗೊಂಡು ಭೂಮಿ ಆಕಾಶವನ್ನು ನೋಡುತ್ತದೆ ಕವಿ ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಬಂತು ಊರಿಗೆ ಕೇರಿ ಕೇರಿಗೆ
ಹೊಡೆದ ಝೂರಿಗೆ
ಜೋಕಾಲಿ ಏರಿ ಅಡರ್ಯಾವ ಮರಕ ಹಾರಿ”

ನಮ್ಮ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಬ್ಬ ಅಮವ್ಯಾಸೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಆಚರಣೆಯ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ವಂಶ ಪರಂಪರೆಯ ಹಿರಿಯರ ಅನೇಕ ಕುರುಹುಗಳಿವೆ ಜನರು ಆಚರಿಸುವುದರ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಇವೆ ಹಾಗೆ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದು ಸಿಹಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಊರು ಕೇರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹಿರಿಯರು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಮರಕ್ಕೆ ಜೋಕಾಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಆಟವನ್ನು ಆಡುತ್ತ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವರು ಇವರ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ ಜನಪದ ಆಟಗಳ ಕುರಿತು ಬೇಂದ್ರೆವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದರಿಂದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ನೆನಪಾಗತದ ತವರು ಮನೀ
ಕರಧಾಂಗನಿಸಿ ಗೆಳತೇರ ಧನೀ
ಶ್ರಾವಣ ಸುಳಿದಾಡಿಧಾಂಗಸನಿ ಸನಿ “ನಮ್ಮ ಚಿತ್ತಾ”

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪವಿತ್ರ ಹಬ್ಬವೆಂದರೇ ಅದುವೆ ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಈ ಹಬ್ಬ ಪ್ರತಿವರ್ಷವು ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬರುವುದು. ಈ ಹಬ್ಬವು ಸಮೀಪವಾದಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯವು ತನ್ನ ತವರು ಮನೆಯ ಬಂಧು ಬಳಗವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಕಾಲ ಕಾಳಿಯುತ್ತಾಳೆ ಏಕೆಂದರೆ ತನ್ನ ತವರಿನ ಹಳೆಯ ದಿನಗಳು ಕಾಡುತ್ತವೆ. ತವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತವರಿನ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿ ಆನಂದ ಪಡೆಯುವುದುಂಟು ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಬದುಕಿನ ಜೀವನದ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆರವರು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಗೇಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆರವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಚೊಚ್ಚಿಲ ಮಗ” ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆರವರು ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಸೋತ ನಿರಾಶವಾದಿಯಾಗಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಮಗನ ಬಗೆ ಸಮಾಜ ತಾಳಿದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತುತ್ತಿನ ಚೀಲದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಸುವುದಾದರೂ ಅದರ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಹತ್ತಿತ್ತು ಬೆನ್ನಿನ ಬೆನ್ನು ಎದೆಯ ಗೂಡಿನೊಳು ಚಿಂತೆಯ ಗೂಗಿ ಮಿದುಳಿನ ಮೂತಿಗೆ ಲೋಟ ಲೋಟ ಹಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಇದ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿವಿನ ತ್ರಿವತೆ ಮತ್ತು ಬಡತನ ಕುರಿತು ಧ್ವನಿ ಏಳುತ್ತವೆ. ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಪದರ ಬದುಕಿನ ಹಲವಾರು ಮುಖಗಳು ಸ್ವಾನುಭವದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ದರ್ಶನವಿದೆ. ಕವಿತೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವ ಈ ಸಾಲುಗಳೇ ಸಾಕಾಗುತ್ತವೆ ಕವಿಯು ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದ ಸೊಗಡನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ಶಿಖರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತೆ ಬಂತು ಶ್ರಾವಣ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಣದ ವೈಭವ ಎಂಬುದು ಉತ್ಸಾಹ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ವೈಭವವು ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

“ಹೂವ ಹಡಲಿಗೆಯನು ಹೊತ್ತ
ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಜೋಗಿತಿ
ಮೈತುಂಬಿ ಕುಣಿಯುತಿಹಳ
ಸಂತಕಾಲವೀ ಗತಿ”

ಕವಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಹಸಿರಿನ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಪುಷ್ಪಸಮೃದ್ಧಿ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಅನಂತಕಾಲ ಆನಂದಭರಿತಳಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಕವನ ಸಂಕಲನವಾದ “ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಮುಖ್ಯ

ವಿಷಯವಾದರೂ ಪ್ರಕೃತಿ- ಪುರುಷರ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಅಳವಾದ ಜೀವನ ದರ್ಶನವು ಅವುಗಳ ಉತ್ತಮಿಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ, ತುತ್ತಿನ ಚೀಲದಂಥ, ಕಾಲಮಾನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಶೇಷ ಕವಿತೆಗಳು ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿವೆ ಇವಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಒಂದು ಎತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಓ ಹಾಡೆ ಕನಸಿಗೊಂದು ಕನಸು, ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ, ಪಾತರಗಿತ್ತಿ ಪಕ್ಕ, ಇಂಥವನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು. ಕರಿಮರಿ ನಾಯಿ ರಾಗರತಿ ಹೂ, ನನ್ನ ಕಿನ್ನರಿ, ಬಿಸಿಲು ಕುದರೆ, ಯುಗಾದಿ, ಇಂಥಹ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯತೆಯ ನೆಲೆಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೇರೂರಿವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

“ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರಿ” ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಋತುಗತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಜನಪದರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಜನರು ಬಳಸುವ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಎಳ್ಳ ಅಮಾಸಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಅವರೆಯ
ಕಾಳಷ್ಟು ಬೆಳದಿತ್ತು ಅವರಾತ್ರಿಗೆ
ಬಿಸಿಲಿಲ್ಲ ಬೇಯಿಸುವ ಬೆಂಕಿಯು
ಬೇಗೆಯು ಶಿವಶಿವ ಎನಿಸಿತ್ತು ಶಿವರಾತ್ರಿಗೆ”

ಬೇಂದ್ರೆರವರು ಜನಪದರ ಸುಗ್ಗಿ ಹಬ್ಬವಾದ ಎಳ್ಳ ಅಮಾಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮರು ಓದಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಳ್ಳ ಅಮಾಸ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಋತುಮಾನದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ಣ ಜನಪದೀಯ ಹಬ್ಬವಾದ ಎಳ್ಳ ಅಮಾಸ್ಯೆಗೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಅವರೆ ಕಾಯಿ ಬೆಳೆದು “ ಬಜೀ ಮಾಡ್ಲೊಂಡು ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ಜೋಳದ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಉಣ್ಣುವರು ಇಲ್ಲಿ ಕವಿ ಋತುಸಂಹಾರ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಲ್ಲದೆ ಜನಪದರ ಅದ್ಭುತ ರೂಪಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮನೋಹರ ಆವಿಷ್ಕಾರವೂ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆರವರು ತಮ್ಮದೊಂದು ಕವನದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಬಿಸಲಿನ ಕಾವು “ ಕವಿಯ ಅಂತರಂಗದ ಮೇಲೆ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮದ ರಸಾನುಭೂತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಇಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ ಇಂಥ ನೂರಾರು ಕಾವ್ಯ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಬೇಂದ್ರೆವರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಜನಜೀವನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಗಂಗಾವತರಣ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಊರ ಹೊರ ವಲಯದ ಕಾಡಿನ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ “ಊರ ತುದಿಯ ಆ ಮೂರು ಬಟ್ಟೆ ಮುಗಿದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳವೆಲ್ಲಿ

“ಹಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿದಲ್ಲಿ ತುಡುಗು-ದನ ತೊಂಡು ಮೇಯವಲಿ
ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪತಾರ ತಪ್ಪಿ ಹೊಕ್ಕರ ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ
ಇರುಳು ಅಂತನ ಹೆಗಲ ಗೂಗತಾವ ಅಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಗಾಗಿ”

ಪ್ರಸುತ್ತ ಬೇಂದ್ರೆವರು ತಮ್ಮ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯ ವರ್ಣನೆ “ಇಲ್ಲಿ ಗೌಳಿ ಜನರು ದನ ಮೇಯಿಸಲೆಂದು ಈ ಸೀಮೆಯವರೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಸುತ್ತಾಡಿ ಅಲೆದಾಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪತಾರ ತಪ್ಪಿ ಹೊಕ್ಕರ ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಸಹ ರಾತ್ರಿಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಗೂಗಿಗಳು ಕೂಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯತೆಯ ನೆಲದ ಹಸಿರಿನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಅದರ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಕವಿತೆಗಳು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಧಾರವಾಡ ನೆಲದ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿಗೆ ಇರುವ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿ ಎಂತಹದ್ದು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ತನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ಅದನ್ನು ಹೊಸ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದ್ದು.

ಯುಗಾದಿ ಅಥವಾ ಉಗಾದಿ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ದಿನವಾಗಿ ಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಂದ್ರೆವರು ಯುಗಾದಿಯ ಹಬ್ಬದ ಸಡಗರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

“ಯುಗ ಯುಗಾದಿ ಕಳೆದರೂ
ಯುಗದಿ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ
ಹೊಸ ವರುಷಕೆ ಹೊಸ ಹರುಷವ
ಹೊಸತು ಹೊಸತು ತರುತ್ತಿದೆ”

ನಮ್ಮ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಕಷ್ಟದ ಸುಖದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೊಂದಬೇಕು ಎಂಬ ಸಹನೆಯ ನೀತಿ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು. ಯುಗಾದಿ ಕವಿತೆ ಯುಗಗಳು ಕಳೆದರೂ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಯುಗಾದಿಯು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಹೊಸ ವರ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸದು ಹೊಸದು ತರುವ ಹೊಸತು ಹೊಸತಾದ ವರ್ಷವನ್ನು ಕವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರುವಾಗ ಕವಿಯಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಭವಿಯ ಮನಸ್ಸು ಹರ್ಷದಿಂದ ಹೊಂಗ ತೊಡುಗುತ್ತದೆ. ಯುಗಾದಿಯ ಹಬ್ಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಂತರ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯಲೆತ್ತಿಸುವ ಮತ್ತು ಜೀವ ಜೀವನದ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಯುಗಾದಿ ಕವಿತೆಯು ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಲಯಬದ್ಧದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹಳೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಿವಿಧ ಸಲಕರಣಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ “ಕುಂಟೆ, ನೇಗಿಲು, ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ನಮ್ಮ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎರಡನ್ನು ತಿನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಸುಂದರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಹಬ್ಬದ ವಿಶೇಷತೆಯ ಕುರಿತು ಬೇಂದ್ರೆ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯುಗಾದಿ ಕವಿತೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕವಿತೆಯಾಗಿ ಇದು ಜನಪದರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಹಬ್ಬ ಆಚರಣೆಗಳು ಮಾಯಾವಾಗುತ್ತಿವೆ ಇಂದಿನ ಯುವ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಹಬ್ಬಗಳ ಸಡಗರ ಸಂಭ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹಿಂದಿನ ಹಬ್ಬಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪದ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಕಲಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಜನಪದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ ಅದರ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಿಘವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಜೀವಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಈ ನೆಲದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮೃದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

“ತಿತ್ತಿರಿ ತುಂಬಿದೆ ಕೊಳಿನ ಕೋಟೆ

ಕೆಕ್ಕಿರಿ ತುಂಬಿದೆ ಭೂಮಿಯ ಕಣಜ

ಕಕ್ಕಸ ಬಡುತಿದೆ ಬೊಕ್ಕಸದೊಡಲು”

ಈ ಸಾಲುಗಳು ಅನ್ನದ ಸಮೃದ್ಧತೆಯನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಭೂಮಿತಾಯಿಯು ಬಡವಿಯಲ್ಲ ಅವಳು ಕಾಳಿನ ಕಣಜ ಹಣದ ಖನಿ ದೈವುಳ್ಳವರ ಅಂದರೆ ಬಲ್ಲಿದರ ಗಂಟು ಕಟ್ಟುವ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಬಡತನ “ತುತ್ತಿನ ಚೀಲದ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನವನ್ನು ಕುರಿತ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂದರೆ ಹಸಿವು ಜೊತೆಗೆ ಕೂಳಿಗಾಗಿ ಕಾಳಗಗಳು ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಮತ್ತು ತುಂಬಾ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಆದರೆ ಈ ಹೋರಾಟವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸುವಂತಹದಲ್ಲ ಈ ಮರೆಮಾಚಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆವರು ತಮ್ಮ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸಂಪತ್ತು ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ ಇದು ಸಮಾಜದ ದುರಂತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇಂದ್ರೆವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದೀಗರ ತಾಯ್ನದ ಪ್ರೀತಿ ಕರುಣೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರೂಪಕ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪಕಕ್ಕೆ ಚಲನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿದೆ “ತಾಯಿ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ (ಅಳು ಮರಳು) ಎನ್ನುವ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಾನಾಡಿಸುವರು.

“ನಿನ್ನ ನೋಟವೇ ಹಾಲು

ತಾಯಿ ನೀನು

ಕಂಗಳಿಂದಲೇ ಕುಡಿವೆ

ಕೂಸು ನಾನು

ಕಂಗಳಿಂದಲೇ ನುಡಿವೆ

ತಾಯಿ ನೀನು

ನನ್ನ ಕಣ್ಣೇ ಕಿವಿಯು

ಕವಿಯು ನಾನು”

ಬೇಂದ್ರೆಗೆ ತಾಯಿಯೇ ಕವಿ ಅವಳ ಅನುಭವ ಜಗತ್ತು ತುಂಬ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ.ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲು ಮುಸುಕು ಮಂಜು ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆದಿಂದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ಆರಾಧಿಸುವರು ಬೇಂದ್ರೆವರು ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ

ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಕಾಣುವುದು ಅವನ ಮಮತೆ ಪ್ರೀತಿಯು ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಯನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾಯಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಮಾತುಗಳೇ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಮಹಾನ್ ಪುರುಷನಾಗಲಿ ಹೆತ್ತವಳ ಮುಂದೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ತದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ತಾಯಿ ಪ್ರೀತಿಗಿಂತ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ವಸ್ತು ಯಾವುದಿಲ್ಲ ಇದರಿಂದಲ್ಲೇ ಬೇಂದ್ರೇ ತಾಯಿ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ಮಮತೆಯನ್ನು ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವೈದಿಕ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರಾದರೂ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದ ಸೊಗಡು ಇದೆ ಬೇಂದ್ರೆ ಆಧುನಿಕ ಕವಿಯಾಗಿದರು ಕೂಡ ಜನಪದರ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು “ನೀ ಹೀಂಗ ನೋಡಬೇಡ ನನ್ನ ಅನ್ನೋ” ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೀಂಗ ಎನ್ನುವ ಪದವು ದಿನ ನಿತ್ಯವು ಜನಪದರು ಆಡು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಬಹುಮುಖಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದರ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕಹಿಯಾದ ಅನುಭವನ್ನು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಮನನೊಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಅಳದಲ್ಲಿ ನೋವಿನ ಬಳ್ಳಿ ಜೋತಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಬೇಂದ್ರೆರವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡುವರು ಅವರ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ.

“ಮುಚ್ಚಂಜೆ ಮುಗಿದಾಗ

ಸೀಗಿ ಗೌರಿಯ ದನಿಯೆ

ತೇಲಿ ಬರುವಂತೆ ನಾಡು

ಕಿವಿಯಾಗಿ ಕೇಳ್ಯಾವ” (ಬಿತ್ತಿಯ ಮಳೆಯ ಸಂಜೆ)

ಇವತ್ತಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತರುಣ ತರುಣಿಯರಿಗೆ ಸೀಗಿ ಹಾಡುಗಳು ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಯಾಕಂದರೆ ಅತಿಯಾದ ಆಧುನಿಕರಣಕ್ಕೆ ಜಾರಿದ ಸಮಾಜವು ತನ್ನ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೆನೆದು ಬೇಂದ್ರೆ ಮನನೊಂದು ಅವರು ಬೇರೊಂದು ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಜನಪದರ ಬಡ ಕೂಲಿಕಾರ ಹೆಂಗಸರ ಸೀಗಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಳವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇಶೀಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಓದಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವರು ಸೀಗಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಹಾಡುಗಳು ಗೌರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳೂ ಕೇಳಲೂ ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು ರಾತ್ರಿಯ ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ಯೆದೆ ಹೆಣ್ಣು

ಮಕ್ಕಳು ಚಪ್ಪಳಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಇವುಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರ ನಡೆದಿರುವ ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಬೆಂದ್ರೆ ದೇಶೀಯ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮದನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ತ್ಯಾಗದ ಗುಣಗಳು ಧೈರ್ಯದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸೀಗಿ ಹಾಡುಗಳು ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಬೆಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗ ಪರಿಸರ ಇವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಜನಪದರ ಜೀವನದ ನೆಲೆಗಳ ಕುರಿತು ನೂರಾರು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಆದರದೇ ಆದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಅವರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. “ಜೋಗಿ”

ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ಹಲವು ವಿಧದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

“ಅತ್ತತ್ತ ಹರುಹಿ ಹತ್ತೊತ್ತಿ ಬಂದ ಕಾಳಮ್ಮಗಿರುವ ಹೊಲಕ

ಅ ಹೊಲದ ನಟ್ಟಾ ನಡುವಿರುವ ಹುಣಸಿ ಮರ ಏರಿ ನೋಡಿದಾಗ

ಹತ್ತಿಗಿಡದ ಗುಂಪೊಂದು ಕಾಣತದ ಸಣ್ಣ ಏರಿಮ್ಯಾಗ”

ಬೆಂದ್ರೆಯವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಜಗತ್ತನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಚಂದ ಜನ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಹಕ್ಕಿಗಳೇ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂದ್ರೆಯವರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯಾನುಭವ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹುಣಸಿ ಎಂದೊಡನೆ ನಾವು ಯಾವುದೋ ಬೇರೆಯದೊಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡುವ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟು ಕಥೆಗಳಿವೆ ಕವಿಯು ಹುಣಸೆ ಮರವೂ ಎಲ್ಲ ಮರಗಳ ತರಹ ಒಂದು ಮರವೇ ಎಂದು ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದುಂಟು ಇಲ್ಲಿ ಜೀವಸಂಕೂಲವೇ ಬಂದು ವಾಸವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಾಣಿಪ್ರಪಂಚವಿದೆ ಮತ್ತು ತನ್ನದೇ ಆದ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಆಚರಣೆಯ ಪ್ರಪಂಚವಿದೆ “ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಕಾಳಮ್ಮನ ಹೊಲದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತ ಆಚರಣೆಗಳ ಲೋಕವೊಂದನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೋಗಿ ಪದ್ಯದ ಅನೇಕ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಬೆಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದ ಶಕ್ತಿ

ಜನಪದದ ಮೂಲವನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆಗೊಂಡು ಬದುಕಿನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ಜನರ ನಂಬಿಕೆ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಅವರ ಒಟ್ಟು ಜೀವನಾನುಭವದ ಚರಿತ್ರೆ ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಜನಪದದ ಭವ್ಯತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಲವಾರು ಕವಿತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರ ಹಾಕಿ ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವರು. ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಜನಪದದ ಜೀವನವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ರೀತಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದರಲ್ಲೇ ಲೀನವಾಗಿ ಮೈಮರೆಯುವುದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಜನಪದದ ಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಇವರ ಕ್ರಮ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದ್ದು. ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆರವರ ಕಾವ್ಯಗಳು ಹೊಸ ಅನುಭಾವ ಜಗತ್ತನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾನ್ ವಲಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿವೆ. ಇವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕೂಲದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಬಂಧ ತುಂಬ ಅಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ ಇವರ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಹೊಸ ಓದಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿವೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1) ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯ	-	ರಂ.ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ
2) ಗರಿ	-	ದ.ರಾ ಬೇಂದ್ರೆ
3) ಗಂಗಾವತರಣ	-	ದ.ರಾ ಬೇಂದ್ರೆ
4) ಅರಳು ಮರಳು	-	ದ.ರಾ ಬೇಂದ್ರೆ
5) ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೇಂದ್ರೆ	-	ಕಿಂ.ರಂ ನಾಗರಾಜ
6) ಭುವನದ ಭಾಗ್ಯ ಬೇಂದ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ	-	ಜಿ. ಎಸ್ ಅಮೂರು
7) ಬೇಂದ್ರೆ ಕಂಡ ಶ್ರಾವಣ	-	ಸಂ.ವಾಮನ ಬೇಂದ್ರೆ
8) ಬೇಂದ್ರೆ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು ಕಾವ್ಯ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	-	ಡಾ. ಎಂ. ಭಾಗ್ಯವತಿ